

at Lovforslaget bliver henvist til et Udvalg paa 15 Medlemmer. Jeg maa maaske lige straks yderligere gøre den Bemærkning, at jeg vil foreslaa, at det bliver et særligt Udvalg, ikke som i Fjor, hvor den foregaaende Sag og denne Sag var sammen i eet Udvalg; og da der ogsaa er Ønske herom fra anden Side her i Salen, vil jeg ved Forhandlingens Slutning foreslaa, at Lovforslaget henvises til et særligt Udvalg.

Peder Hedebo: Den foreliggende Sag er en af dem, som Rigsdagen er kommet til at beskæftige sig med paa Grund af de af Krigen skabte særlige Forhold. Det Lovforslag, som i Øjeblikket foreligger, tilsigter jo blot en midlertidig, uændret Forlængelse af den nugældende Lovs Gyldighed, og jeg kan straks paa mine Grupperfællers Vegne sige, at vi kan billige dette Lovforslag. Naar man i hele det Spørgsmaal, der her røres ved, Spørgsmaalet om Samfundets Pligt til at understøtte dem, som uden egen Skyld tvinges ud af deres Erhverv, bygger paa de bestaaende Arbejdsløshedskasser som Organ, er det en naturlig Fortsættelse af den Udvikling, som fandt Sted paa dette Omraade forud for Krigen. Man har ogsaa forud for Krigen kendt til Arbejdsløshed; Krisetid og den dermed følgende Arbejdsløshed er uløselig knyttede til hele den kapitalistiske Samfundsordning, og den Nød og de Savn, som Arbejdsløsheden bringer ind over Arbejderne og deres Familier, har været et kendt Onde, saa længe som dette Samfundssystem har været raadende. Det har da ogsaa været saaledes, at fra Arbejderklassens Side har, saa længe der i den har været en selvstændig Rørelse, Standpunktet været dette, at denne Byrde burde og maatte Staten, Samfundet paatage sig. Dette Krav blev i lange Tider afvist fra de andre Partiernes Side, fra de andre Samfundsklassers Side, og de fagorganiserede Arbejdere gik da til selv at oprette Arbejdsløshedskasser for deres egne Midler. De rakte gennem dem paa solidarisk Maade en hjælpende Haand til de Kolleger, som paa Grund af Arbejdsløshed kom i Nød, de gjorde det for at redde disse fra Ruin og for at sikre den samlede Stand imod at blive trykket yderligere ned.

Imidlertid trængte Kravet om Samfundets Hjælp i disse Tilfælde sig uimodstaaeligt frem og naaede efterhaanden frem

til Anerkendelse, og det er glædeligt nu at kunne konstatere, at det er almindelig anerkendt og kan hævdes uimodsaagt fra alle Partiernes Side, at Samfundet har en saadan Pligt. Det kom i høj Grad til Orde i den Sag, der nys beskæftigede det høje Ting: Spørgsmaalet om Hjælp til arbejdsløse Fiskere, og jeg føler mig overbevist om, at det samme Hensyn vil blive taget her, hvor det drejer sig om egentlige Lønarbejdere. Dette Synspunkt trængte igennem og førte til en Lov, Loven af 9. April 1907, som senere, vistnok i 1910—11, revideredes, og som regulerede det offentlige Tilskud til de af Arbejderne oprettede Arbejdsløshedskasser. I de Aar, der er forløbet siden da, har de paagældende Kasser konsolideret sig, styrket deres Stilling, og samtidig er Arbejdsanvisningen blevet organiseret.

Der fandt i det hele taget paa dette Omraade en saare glædelig og meget lovende Udvikling Sted; men saa kom Krigen og skabte paa dette som paa saa mange andre Omraader særegne Forhold. Den medførte i de første Krigsaar en Højkonjunktur, som var ganske usædvanlig, og har nu i Krigens senere Afsnit medført en Krise for vort Erhvervsliv, som har skabt en Arbejdsløshed, man ikke nogen Sinde tidligere har kendt Magen til her i Landet, hverken hvad Omfang eller Varighed angaar. Lovgivningen tog da Sagen op paa den Maade, paa hvilken den forelaa, og skabte gennem sidste Efteraars og Vinters Forhandlinger de herhen hørende Love, hvilket alt vil være i frisk Minde; man skabte det Grundlag, som nu af Ministeriet foreslaas fornyet til 31. Oktober i Aar. Ogsaa her bygger man i høj Grad paa Arbejdernes egne Kasser som medvirkende Element i den Understøttelse, der skal udbetales. Jeg tror, man uimodsaagt kan slaa fast, at det var en stor Lykke for Samfundet, at man paa det Tidspunkt, da man gik ind i denne af Krigen skabte Krise, havde disse Arbejdsløshedskasser og dermed et Organ rede, der bedre end noget andet Organ, som i alt Fald jeg kunde tænke mig, er i Stand til at skaffe den Mængde af Oplysninger, som skal skaffes om den enkelte, om hans personlige Forhold og hans Forhold indenfor Faget, og føre Kontrol med alle de arbejdsløse og derved saa vidt muligt garantere Samfundet imod, at disse Love og Bestemmelser misbruges.